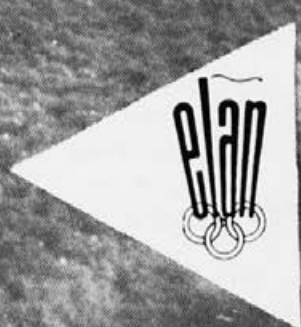
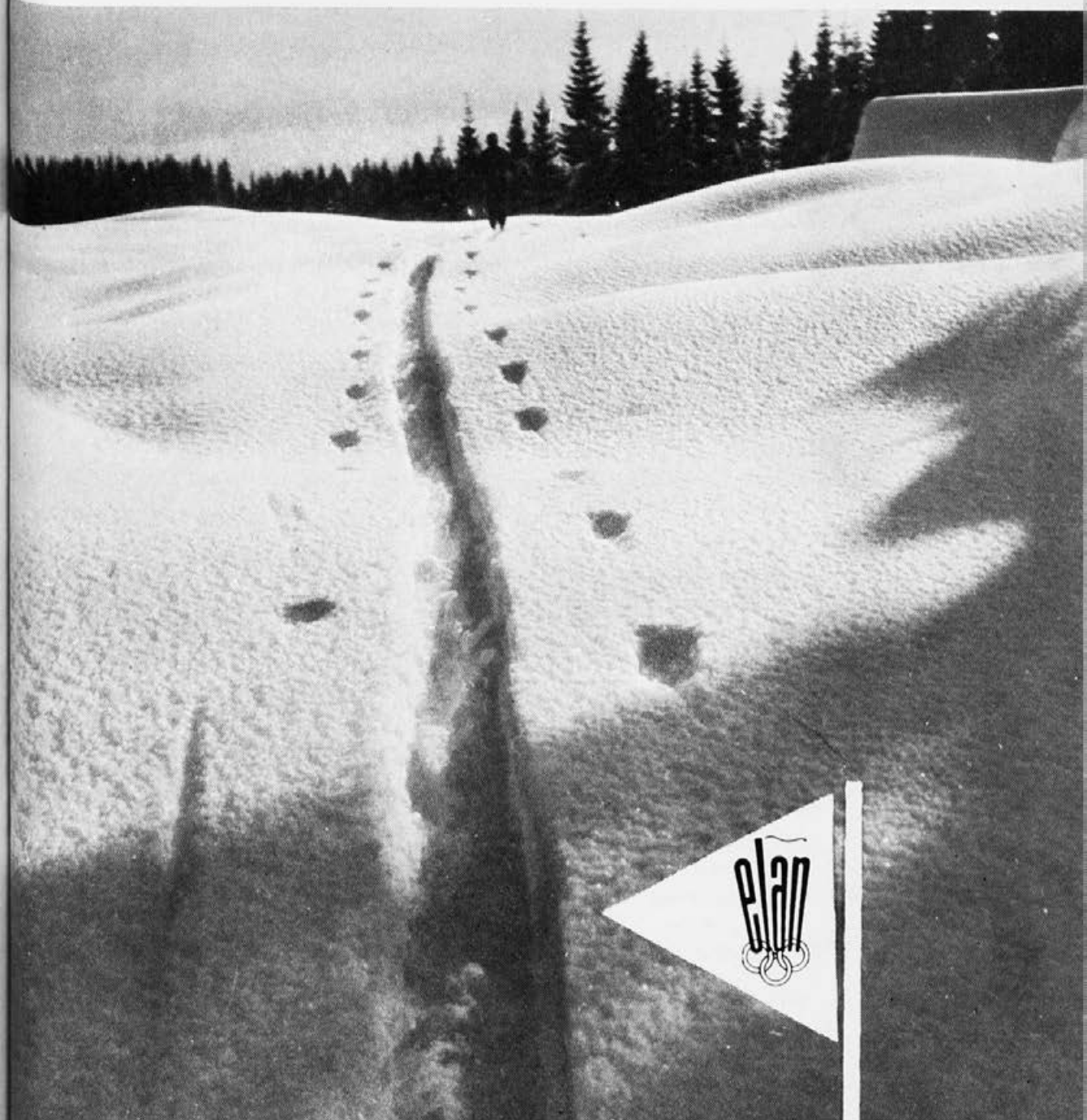

NAŠA SMUČINA

MESEČNO
UPRAVNI ODBOR
UREDNIŠKI ODBOR
SLAVKO KNAPFELJ
REDAKCIJSKI ODBOR
500 IZVODOV

15. VIII. 1964

III-11

odbori in komisije

ORGANOV

SAMOUPRAVLJANJA

I. DELAVSKI SVET PODJETJA:

Predsednik delavskega sveta podjetja

PERKOVIČ Franc

Namestnik predsednika del. sveta podjetja

A R H Julij

Stalne komisije delavskega sveta podjetja :

1. Kadrovska komisija

1. Arh Silva	predsednik
2. Vavpotič, Franc	član
3. Golčman Anton	član
4. Polajnar Vinko	član
5. Posave Vinko	član

2. Komisija za delitev OD in nagrajevanje

1. Jerala Vinko	predsednik
2. Palhartinger Miro	član
3. Babič Franc TO	član
4. Lebar Roman	član
5. Perkovič Vera	član
6. Jenstrle Marija	član
7. Kocjančič Slavko	član
8. Goričnik Marija	član
9. Gašperin Florijan	član

3. Komisija za izume in tehnične izboljšave

1. Arh Julij	predsednik
2. Legat Franc	član
3. Mulej Stanko	član
4. Berce Jože	član
5. Erman Alojz	član

4. Komisija za skupno potrošnjo

1. Regove Miha	predsednik
2. Kolman Tatjana	član
3. Knafelj Slavko	član
4. Bulovec Ivanka	član
5. Dolar Filip	član

5. Komisija za zdravstveno in tehnično varnost pri delu

1. Likožar Milan	predsednik
2. Mikič Alojz	član
3. Vrhovnik Robert	član
4. Koselj Anton SM	član
5. Mencinger Zdenka	član

6. Disciplinska komisija

1. Škofic Ivan	predsednik
2. Potočnik Vincenc	član
3. Sitar Rok	član
4. Jenša Stanislav	namestnik pred.
5. Janc Valentin	namest. člana
6. Zupan Anica	namest. člana

7. Arbitražna komisija

1. Potočnik Janez	predsednik
2. Vrečko Maks	član
3. Legat Franc, st.	član
4. Knafelj Slavko	član

II. UPRAVNI ODBOR PODJETJA

Predsednik upravnega odbora podjetja

JERALA Vinko

Namestnik predsednika upravnega odbora podjetja

HRIBAR Francka

Člani upravnega odbora podjetja :

1. Mlakar Jakob
2. Peterman Franc
3. Dežman Jože
4. Potočnik Janez

Namestniki članov UO podjetja :

1. Šiško Rajmund
2. Lavtar Srečko
3. Rogovec Miha
4. Primc Francka

III. DELAVSKI SVET EKONOM. ENOTE " SMUČARIJA "

Predsednik delavskega sveta ekonom.enote

JANC Valentin

Namestnik predsednika DSEE

PRIMC Janez

Stalna komisija delavskega sveta ekonom-
ske enote :

1. Komisija za sklepanje in odpovedo-
vanje delovnih razmerij

1. Potočnik Janez	predsednik
2. Mencinger Jože	član
3. Primc Janez	član
4. Hrovat Antonija	član
5. Šiško Rajmund	član
6. Kocjančič Slavko	član
7. Cogala Mara	član

IV. DELAVSKI SVET EKONOMSKE ENOTE " SPLOŠNI OBRAT "

Predsednik delavskega sveta Ekonom.enote

POTOČNIK Vincenc

Namestnik predsednika DSEE

DOLAR Filip

Stalna komisija delavskega sveta ekonom.
enote:

1. Komisija za sklepanje in odpovedova-
nje delovnih razmerij

1. Vrečko Maks	predsednik
2. Bajič Veljko	član
3. Erman Alojz	član
4. Novak Alojz	član
5. Antolič Alojz	član

V. DELAVSKI SVET EKONOMSKE ENOTE " POLOŽNI OBRAT "

Predsednik delavskega sveta ekonom.enote

VRHOVNIK Robert

Namestnik predsednika DSEE

ŠKOFIC Ivan

Stalna komisija delav.sveta ekonom.enote:

1. Komisija za sklepanje in odpovedo-
vanje delovnih razmerij

1. Legat Franc, st	predsednik
2. Brak Janko	član
3. Lebar Roman	član
4. Mohorč Marjan	član
5. Pirnat Ana	član

VI. DELAVSKI SVET EKONOMSKE ENOTE " UPRAVA "

Predsednik delavskega sveta ekonom.enote

A R H Julij

Namestnik predsednika DSEE

FINČGAR Ivan

Stalna komisija delavskega sveta ekonom.
enote :

1. Komisija za sklepanje in odpovedo-
vanje delovnih razmerij

1. Knafelj Slavko	predsednik
2. Dežman Jože	član
3. Likozar Milan	član
4. Kralj Iven	član
5. Černažar Marija	član

Za vedno nas je zapustil dolgoletni
sodelavec

VIKTOR POLENŠIČ

zaposlen v skladišču SGI .

PROBLEMATIKA

I. polletja

MESEČNA IZVRŠITEV PLANOV PROIZ. PO OBRATIH

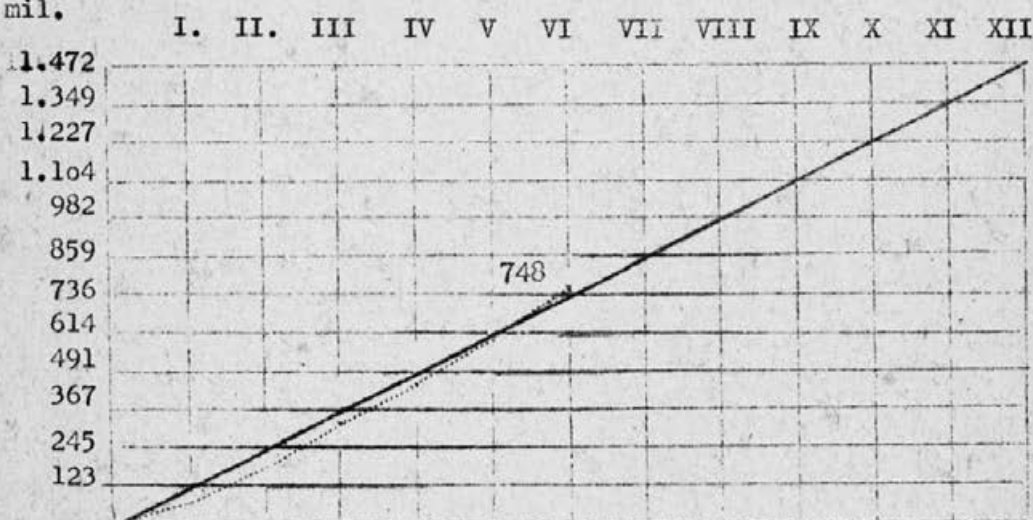
V milijonih

MESEC	SMAČARILJA		SPL. LESNI O.		KOVINSKI O.		SEDIARSKI O.		PODJETJE		%
	plan	izvrš.	plan	izvrš.	plan	izvrš.	plan	izvrš.	plan	izvrš.	
Januar	94	65	8,45	10,2	10,8	13	4,2	5,4	123	93,7	76
Februar	94	80	8,45	12,2	10,8	8,3	4,2	5,6	123	106,1	86
Marec	94	91	8,45	14,4	10,8	18,3	4,2	6,4	123	130	105,5
April	94	101,8	8,45	11,3	10,8	17,8	4,2	5,9	123	136,7	110,5
Maj	94	99,3	8,45	10,2	10,8	15,1	4,2	5,7	123	134,1	109
Junij	94	117,7	8,45	9,9	10,8	12	4,2	3,6	123	147,4	120
SKUPNO I. 563, 3 pol.		554,8	50,6	68,2	65.-	34,5	25	32,6	736	748	101,5
Doseženo v %	98,5		135		130		130		101,5		

IZVRŠITEV PLANA PROIZVODNJE 1964

Skupaj podjetje

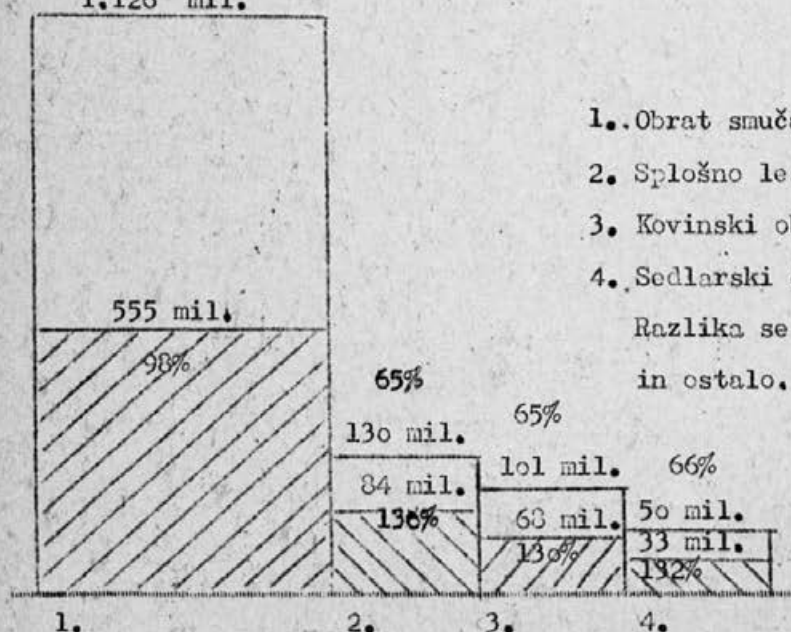
v mil.

Po obratih

49%

1,126 mil.

1..Obrat smučarije

2. Splošno lesni obrat

3. Kovinski obrat

4. Sedlarski obrat

Razlika se nanaša na obrat plastike
in ostalo.

smučarija spl. lesni

Stagnacija proizvodnje v prvih dveh mesecih zaradi pomanjkanja nekaterih uvoznih surovin je občutno zmanjšala možnost doseganja in preseganja polletnih plan-skih nalog.

Vsi poznamo primere Herbol lakov, rob-nikov, ščitnikov (Trenta), premajhno kapaciteto sušilnice zaradi visoke vla-ge lesa ob slabem vremenu itd., ki so v glavnem negativno vplivali na start v začetku leta. To je vsakoletni pojav, vendar s tem ni rečeno, da mora tako ostati tudi v bodoče. Iz tega sledi, da se je od 61.390 parov izdelanih vseh smuči v I. polletju proizvodnja gibala po mesecih :

Mesec	lesene	metalne	mladin.	SKUPAJ
I.	5784	470	-	6254
II.	8002	429	-	8431
III.	8809	609	191	9609
IV.	7790	809	374	8973
V.	7759	806	4109	12674
VI.	8964	910	5575	15389

I. pol- letje	47108	4033	10249	61330
------------------	-------	------	-------	-------

Iz tabele je razvidno kakšen efekt pro-izvodnje je bil po posameznih mesecih, kjer prav januar in februar močno bode-ta v oči; zelo šibka pa sta še marec in april. Prav to vzel in pa kolektivni dopust polovico julija, bo treba v II. kvartalu kot pravimo "prinesti not", kar pa je še najvažnejše, izvoz zahteva vso proizvodnjo koncem oktobra, izjemoma še nekaj v novembru. Časa je malo, le 4 - 5 mesecev, v katerih mo-ramo izdelati še 62.666 parov smuči, to-rej nekaj več kot smo jih izdelali v 6 mesecih I. polletja ! V tem grmu tiči zajec ! Toda o tem več v članku "Pers-pektive za II. polletje" .

V I. polletju je negativno vplivalo na izvršitev plana pomanjkanje smre-kovega lesa - čista, polčista in I. vrsta, oziroma še bolj prenizke ka-pacitete sušilnice zaradi relativno visoke vlage lesa na zalogi.

Zaradi stagnacije železnih profilov na trgu tudi kovinski obrat ni vedno pravočasno izdelal za lesni obrat sestavnih delov, t.j. predvsem okove za lestve, ribstole, konje, koze, itd..

Problematično je bilo tudi večkratno prejetje proizvodnih nalogov za enake izdelke, namesto večjih serij (prislonilne, univerzalne lestve, ribstoli, itd.) po naročilih kupcev.

kovinski

Na redno proizvodnjo v tem obratu je vplivalo več činiteljev :

Pomanjkanje železnih profilov na trgu za izdelavo okove, predvsem za lestve in s tem nepravčasne dobave nekate-rih materialov.

Občasni zastoji pri izdelavi robnikov zaradi surovine, Dur- aluminija za smučarske palice ter konic.

Nepresnost kooperacije za plastiko Dur- al palic, (Karna gorica) za mon-tažo na zalogo polizdelka.

Vmesna vpadanja naročil za popravila, izdelava orodja, ter investicijskega vzdrževanja, tehnično nenašturirani proizvodi (primer okova za čolne) in usluge so zniževali večjo produk-cijo.

sedlarski

Predvidevanja za ta obrat so narekova-la osamosvojitve tapisiranja in izde-

lave blazin od kooperacije in pa 40 % vseh dur- al palic z usnjenimi ročaji. Zato je bil prvotno postavljeni plan precej visok to je 115 milijonov po PLC ali 8 % celotne tovarniške proizvodnje. Vendar so kasnejše analize pokazale, da s tem ne bo nič, nakar so vplivale sledeče okoliščine: pomanjkanje prostora za mikanje žime, za tapiciranje in izdelavo blazin, mnogo višje cene kot jih ima kooperacija. Po smučarskih palicah z usnjenimi ročaji ni povpraševanja, temveč samo po plastiki, ki je cenejša. Nekaj palic v usnjeni izvedbi smo izdelali za potrebe domačega trga, ker smo morali čakati na material za gasilske pasove.

Tako je letni plan brez gornjih dveh momentov (tapiciranje, ročaji), pokazal, da bi se stvarno gibal nekaj nad 50 milijonov din in ne 115 milijonov. Za II. kvartal pa celo, da je brez tapiciranja, blazin in jeklenk, ostalo dela le za okrog 9 delavcev.

izostanki

do 30 dni

Zaradi začasne nezmožnosti za delo (bolovanja) je podjetje izplačalo za 382 dni 436.808.- din.

Izostanki so bili zaradi :

Nesreče pri delu	2 primera	54 dni	izplačano	62.369.- din
Nege družinskega člana	6 primerov	38 dni	izplačano	50.423.- din
Ostalih bolezni	41 primerov	291 dni	izplačano	325.016.- din

Izostanki in dajatve po oddelkih :

Tel. orodje, komunala	4 primeri	18 dni	izplačano	24.451.- din
Smučarija	24 primerov	189 dni	izplačano	202.342.- din
Kov. in sedl. delavnica	8 primerov	92 dni	izplačano	109.328.- din
Razrez, skladišče lesa	4 primeri	37 dni	izplačano	36.335.- din
Uprava	8 primerov	46 dni	izplačano	64.389.- din
Obrat družb. prehrane	1 primer	1 dan	izplačano	963.- din

S K U P A J 49 primerov 383 dni izplačano 437.808.- din

V mesecu juliju so se boleznine v primerjavi z mesecem junijem zvišale za 51.099.- din.

nesreče

E r m a n (Matija) Helena, delavka NK, zaposlena na delovnem mestu eloksiranja alu palic, je dne 18. 7. 1964 pomagala pri pretakanju soliterne kisline iz balona. Pri tem ji je kislina brizgnila iz plastične posode in ji delno poškodovala roke ter del obraza. VZROK: nedosledna uporaba zaščitnih sredstev.

Imenovana je še v bolniškim staležu. V zvezi z nezgodo je uvedena raziskava.

V o l k a r (Jožef) Leopold, mizar KV, zaposlen na delovnem mestu komunalna dela, je dne 14.7. 1964 odstranjeval odpadne deske ter ostali odpadni material, ki je ostal po rekonstrukciji smučarskega obrata. Pri tem delu mu je ob zidu naslonjena deska padla na des. nogo in mu jo poškodovala. VZROK: premajhna previdnost delavca. Izgubljenih 6 delovnih dni.

TEHNIČNI SMUČI

RAZVOJ

KAJ MORA VEDETI VSAK SMUČAR

Ing. A. Robič

SPLOŠNO O SMUČEH

Razvoj smučarske industrije v zadnjih desetih letih pokaže, da les sam ne odgovarja več zahtevam današnje tehnike smučanja.

Že 1934 leta se začnejo uporabljati celuloidni in jekleni robniki. Leta 1937 se začnejo uporabljati celuloidne drsne ploskve, delajo prvi poskusi metalnih smuči. Drugi večji poskus z metalnimi smučmi je bil napravljen leta 1948 v Angliji. V Ameriki dela poskuse G. Herd ki svoje izkušnje z letalske industrije prenaša na proizvodnjo alu smuči.

Paralelno z razvojem metalnih smuči se pojavlja problem lepljenja: les - metal, metal - metal, umetne mase - metal, umetne mase - les ipd. Z ozirom na to se začnejo uporabljati umetna masa kot vezno sredstvo in industrija umetnih mas ter industrija smuči, morajo sodelovati samo zaradi usklajanja različnih fizikalnih lastnosti lesa in umetnih mas. Edino na ta način lahko proizvajalci smuči pridejo do dobrih rezultatov, s tem pa tudi prodajalci do boljših uspehov.

DOBRE LASTNOSTI NOVIH MATERIALOV SO:

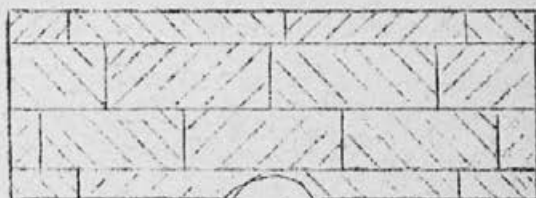
1. Visoka odpornost proti drgnjenju kar je važno za drsno in zgornjo ploskev. To podaljšuje smučem življensko dobo.
2. Mala hichoskopičnost materiala kar da večjo drsno možnost.

3. Velika elastičnost.

4. Odpornost proti temperaturnim spremembam, tudi od -30° do $+60^{\circ}$ C.

5. Lahka popravila.

6. Možnost obdelave z normalnimi orodji in stroji, ki obstojajo v tej industriji.

LEPLJENJE SMUČI:

Zakaj je potrebno lepiti? Osnovni cilj lepljenja smuči je v tem, da se istim da konstantna oblika. Masivni les, pod vplivom vlage dela - t.j. krči in širi. Ta moč se z rezanjem in ponovnim lepljenjem ublaži ali popolnoma uniči. S številom lamel lahko tudi reguliramo trdoto smuči. Do leta 1956 se je za izdelavo masivnih jesenovih smuči uporabljal le najkvalitetnejši les, katerega pa je zaradi širjenja smučarskega športa po svetu začelo primanjkovati.

Lepljena smučka ima večje tehnične lastnosti kot pa smučka iz masivnega jesena. Kot je rečeno, oblika teh smuči je bolj konstantna in bolj elastična. Zato je važno, da je lepilo s katerim lepimo vodoodporno in da obdrži tudi

gotovo elastičnost. Les je potrebno zaradi vpliva vlage izolirati z vseh strani in sicer z lakom ali umetnimi masami.

UMETNE MASE ZA OBLAGANJE SMUČI:

Obloge drsne ploskve:

- premazi iz umetnih mas
- lamele iz umetnih mas

V zadnjih letih se uporabljajo vedno več trše lamelle iz umetnih mas. Za cenejše smuči pa se uporabljajo premazi.

1. Premazna sredstva so DD lak, premazi na celuloidni bazi t.j. takšna za katera so potrebna lepila, premazi na formaldehidni bazi.

Trgovski nazivi -- Glozit, Toko dur in podobno.

Lastnost premazov je ta, da so tekoči in se dajo nanašati s čopičem, so zadosti trdi in elastični ter odporni. Ne povzročajo rjavenje jeklenih robnikov. Lahko se popravi. Pred nanosom je potrebno stare lake in ostalo obrusiti t.j. očistiti. Robniki se pokrijejo z lepilnim trakom, pri metalnih smučeh pa je potrebno alu ploščo razmastiti.

Trde lamelle iz celuloidnih folij so bile uporabljane še pred vojno.

Pod nazivom celtana, celoglis razumemo posebno kvaliteto, ki se je zahvaljujoč lepilom uveljavila za izdelavo smuči. Kot lepila se uporabljajo kontaktna lepila. Celtana zadovoljuje potreban najzahtevnejših smučarjev in kupcev. Te plošče so trde, prožne in kljub temu odporne ter lepo drse. Odločujoči faktor je tudi to, da je elastičnost konstantna.

Lesena smuči obložene s celtano obdržijo močnejše dlje kot iste obložene z drugim materialom. Po sestavi je celtana podobna lesu, zato se z istim lepo veže in istočasno obdeluje.

Polytana je na bazi polivinil klorida, ki pa ima odpornost in drsnost dobro, ki pa je občutljiva na temperaturne spremembe. Tudi obdelava istih je težja.

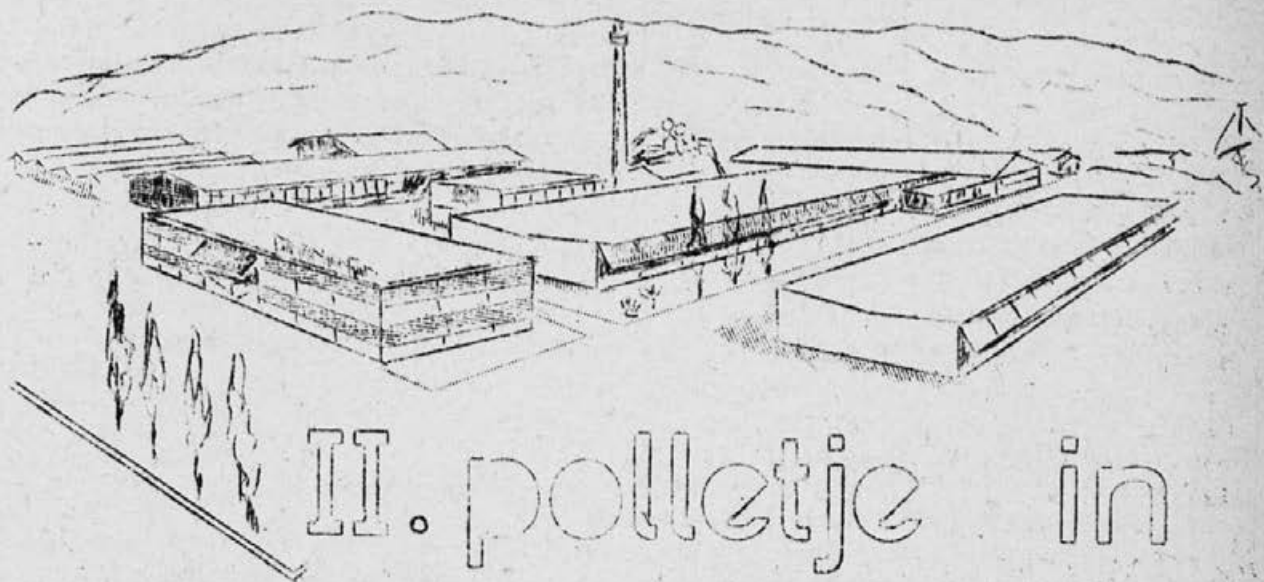
Drsne ploskve na bazi polyetilena F-tex, Polyteks, Nalten in podobno. Z ozirom na to da imajo primešano smov podobno parafinu, odlično drse kot je rečeno, polyetilen sam že vsebuje parafin, zato se maže samo z mažami ki vsebujejo parafin. Čim mehkejša je obloga lažje se maže, zato se tekmovalne smuči izdelujejo z mehкими oblogami. Je pa zopet manj odporna. Pri metalnih smučeh se uporabljajo trše obloge, zaradi boljše odpornosti.

OD + 30000-

Zaradi izenačenih pogojev gospodarjenja delovnih kolektivov v kmetijstvu, rudarstvu in elektro-energiji, je Zvezni izvršni svet izdal ukrep o zvišanju cen njihovim proizvodom. S tem je tem panogam gospodarstva del možnosti, da bodo zlasti v kmetijstvu in rudarstvu zagotovili proizvajalcem večje osebne dohodke in večjo stabilnost v zaposlenosti.

Radi vpliva teh sprememb na gibanje življenjskih stroškov, je bilo potrebno zagotoviti ustrezno nadomestilo v osebnih dohodkih tudi pri našem podjetju zaposlenih delavcev.

Delavski svet podjetja je na drugem rednem zasedanju dne 31. julija 1964 o zvišanju osebnih dohodkov razpravljal in sprejel sklep, da se prizna od 1. julija 1964 vsakemu članu kolektiva povečanje v višini 3.000.- din mesečno v netto znesku. Ta znesek bo v mesečnem obračunu izkazan med drugimi osnovami v bruto znesku 4.938.- din, za dejansko izvršene ure, za neizvršene ure, odnosno opravičene in neopravičene izostanke se to zvišanje sorazmerno zniža. Na račun zvišanja bomo izplačali v drugem pelletju 16. milj. več osebnih dohodkov.

II. polletje in **PERSPEKTIVE** *smučarija*

V analizi proizvodnje za I. polletje je bilo v problematiki že omenjeno, da so naloge smučarskega obrata v drugi polovici leta izredno visoke in da mora do meseca decembra obrat izdelati še nad 62.000 parov vseh smuči in to :

1. lesenih lakiranih.....	27.211	parov
2. lesenih z oblogami.....	15.046	"
3. metalnih z vložki	1.417	"
4. metalnih brez vložkov..	3.600	"
5. plastičnih.....	379	"
6. mladinskih	15.013	"

SKUPNO..... 62.666 parov

Poleg teh pa še sledi naročilo za domači trg 5.500 parov mladinskih in cca 11.000 parov ostalih, za mesec december. Januarja 1965 pa poteče rok tudi še za 5.000 parov vojaških smuči.

Iz gornjih podatkov je jasno, da bo dela več kot dovolj, nastaja bojazen za pretek, ki bi event. mogle vplivati na izvršitev teh nalog.

Od 1. VIII. dalje bo obrat proizvajal me sečno :

po 9.500 parov lesenih smuči
po 1.150 parov metalnih smuči
<u>po 5.000 parov mladinskih smuči</u>
SA 15.650 parov
+ 379 parov plastič.
+ 450 parov vzorci

To so naloge, ki bodo terjale ne samo od vodstva in delavcev obrata mnogo naporov, ampak tudi od vseh ostalih služb, ki posredno lahko vplivajo na izvršitev tega plana.

Les, predvsem dolžinski, je trenutno največji problem nabave. Problem je tudi sušilnica, t.j. sušenje v zadostnih količinah z zadostno nizko vlago in s tem v zvezi izpopolnitev sušilnice. Nadalje lakirnica, ali bolje rečeno sušilnica lakirnice, ki je že domala natrpana, preše in priučitev nove delovne sile.

lesni obrat

Telovadno orodje ima do meseca decembra zajamčeno delo za cca 22.000 komadov hokej palic in 13.000 komadov sank, kar ni tako malo in v primerjavi s prejšnji mi leti pomeni znatno povečanje. Treba bo pravočasno pripravljati les in polizdelke iz KO, da ne bo zastojev.

kovinski o.

V drugi polovici leta ostane proizvodnji le še manjše število dur-al palic, pač pa še kompletna montaža plastike na polizdelek. Nadalje telovadno orodje: CUP- 63, bradlje, konji, koze, drogovi, smučarska okova, karabini, klini, robniki in druge drobnarije. Predvsem okova za nove lestve in čolne, kar pa bi bilo časa odveč, pa še okova za II. in III. delne raztegalne lestve. Z zalogo slednjih ne moremo priti na zeleno vejo, kar najbolj čuti delavnica telovadnega orodja. Sanke, lestvine in nekaj starih bradelj pa so še prioritete. Za ta obrat je za vse leto proizvodnja absolutno zajamčena, nekaj manj v stiskalnicah.

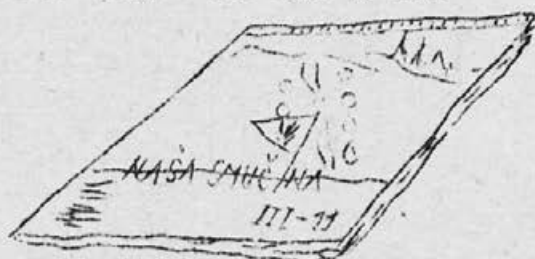
sedlarski o.

V kolikor ne pride ob koncu leta do event. novih naročil za pasove, kot vsako leto, potem je obrat z 9 ljudmi sicer zaseden, vendar normalno, brez vsa kršnih nadur. V programu so še že naročeni pasovi: razni nosilci, cevne obveze, pentlje za dur-al palice, fute role, vrvi, mornarske lestve, pionir jermena in drugo.

Proizvodne naloge za celo podjetje so obširne. Za njihovo izvršitev bodo potrebni maksimalni napor in volja ter uspeh ne bo izostal. Če bomo nalogam za II. kvartal kos, potem bo gospodarski uspeh Elana v letu 1964 izreden. Ne bo

se nam treba bati naslednjih let, ko bomo z izvršeno rekonstrukcijo tovarne mnogo lažje premagovali proizvodne naloge. Pri tem pa bo nedvomno tudi na grajevanje delavcev že letos nad vsemi dosežanji povprečji.

stroški

v letu 1963

V celém letu je bilo izdano 6720 izvodov "Naše smučine", od katerih je bilo poslanih drugim uredništvom tovarniških časopisov in našim upokojujencem ali sodelavcem, ki služijo vojaški rok 360 izvodov.

Osební izdatki brutto 762.344.-
od tega:

4 % stan prispevek 30.494.-

2 % spl. dop. prisp. 15.247.-

1,5% nad. prom. pod. 11.435.-

3,5% dop. prisp. zd. z. 26.682.-

0,6% dop. inv. zav. 4.574.-

Materialni izdatki 650.000.-

SKUPAJ 1.412.344.-

Iz tega sledi, da je vsak izvod našega tov. časopisa stal cca 210.- din.

ZAHVALA

Sodelavcem iz "Metalnih smuči", sindikatu in vsem ostalim, ki so izkazali pozornost ob smrti mojega očeta - iskrena hvala!

Lovro Arih

IZ PRAKSE na ŠVEDSKEM

A. Volčanšek

Kdor se zanima za zgodovino, lahko obišče številna muzeje. V umetnostnem muzeju imajo poleg izbora švedske umetnosti iz 18. stoletja še reprezentativno zbirko slik starih mojstrov, kakor tudi bogastvo francoskega slikarstva iz 19. stoletja.

Industrijski muzej skuša v slikah, z zbirko orodij in naprav kakor tudi s stroji prikazati razvoj industrije Göteborga.

Dalje je zanimiv tudi pomorski muzej, ki prikazuje pomen dejavnosti in razvoja ribištva, pomorskega prometa in ladjedelništva.

Ladjedelništvo je v Göteborgu zelo razvito. Poleg ladjedelnic je tudi veliko industrijskih objektov ostalih panog. Če od njih omenim samo dve :

znana tovarna avtomobilov VOLVO in pa nam mogoče še bolj znana tovarna krogličnih ležajev „SKF“.

V Göteborgu sem v laboratorijih tehnične šole delal poizkusna lepljenja z epoksi lepili, ki mi jih je pripravil ing. P. Jonell. Lepil sem v glavnem le aluminijaste epruvete in to pri različnih temperaturah strjevanja, pri različnih časih in tudi z različnim razmerjem mešanja trdilcev z epoksi lepilom.

Za osnovo poizkusov sem imel vedno tudi pod enakimi pogoji zalepljene epruvete z aralditom AW 106, katerega v naši tovarni že uporabljamo in na podlagi teh ugotavljal eventualne prednosti tega ali onega lepila.

V knjižnici omenjene šole sem imel na razpolago razno literaturo, ki obravnava najnovejše izsledke na področju epok

si smol. Vse take zanimivejše članke sem lahko tudi kopiral in prinesel kopije s seboj, da nam bodo služili pri nadaljnjem študiju o lepilih.

Razen prakse v laboratorijih sem bil še v tovarni lepljenih nosilcev v Töreboda t.j. 200 km severovzhodno od Göteborga. V tovarni delajo lepljene nosilce za strešne konstrukcije. Tovarna je bila ustanovljena leta 1919 in v svojem katalogu v uvodu pravijo, da je to najstarejša tovarna, ki dela lepljene nosilce nepretrgoma od ustanovitve dalje. Tovarna je deljena na stare in nove obrate. V starih obratih delajo še na klasičen način, v novem delu pa vpeljujejo in dopolnjujejo vedno nove tehnološke postopke in postrojenja.

Predvsem me je zanimalo dolžinsko spanje lesa in lepljenje nosilcev, ki je pri njih že precej mehanizirano (tekoči trak) in bi ga v naši tovarni seveda v zmanjšanem merilu lahko v prihodnosti s pridom uporabili.

Postrojenje za prirez, rogličenje, stiskanje s sušenjem in transport do štiristranskega skobelnega stroja je izdelala tovarna SUNDINS, ki nam je poznana (pred kratkim smo od nje dobili hidravlične stiskalnice za lepljenje blokov).

Štiristranskemu skobelnemu stroju je priključen stroj za nanos lepila, od tu pa gredo lesene lamele v stiskalnice.

Stiskalnice imajo tri vrste: hidravlične za ravne nosilce, ročne (na vijačna vretena) za ukrivljene nosilce in pa visokofrekvenčno s kontinuiranim pomikom tudi za ravne nosilce.

Stiskalnica z visokofrekvenčnim ogrevanjem omogoča lepljenje nosilcev širine 22 - 45 cm in debeline 8 - 15 cm pri pomiku od 0,6 m do 1,2 m v minuti.

V prejšnji številki se je vrnilo nekaj neljubih napak :

- tresljaji in padci se dogajajo zaradi " brezračnih " ne pa brezvočnih prostorov.
- Povdarjeno je bilo, da je Göteborg " zeleno mesto - vrata severne Evrope "
- Stadion Ullevi sprejme 52.000 " gledalcev " ne pa prebivalcev.

ali veš, --

DA JE PRED TREMI LETI IMELA:

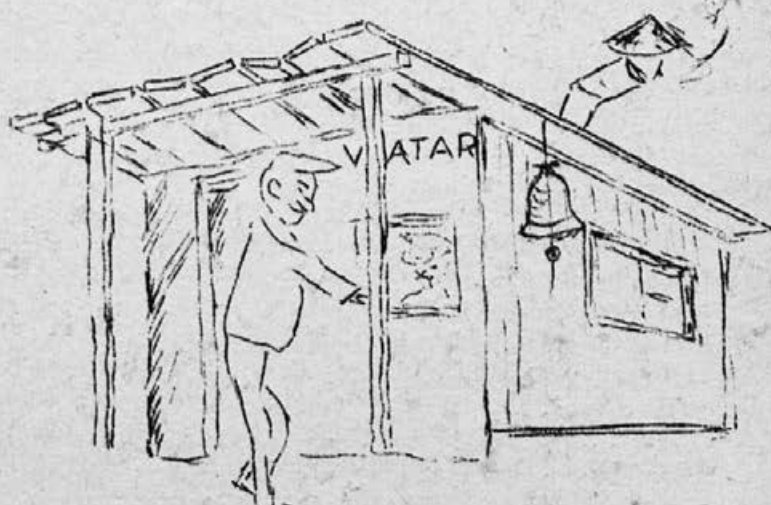
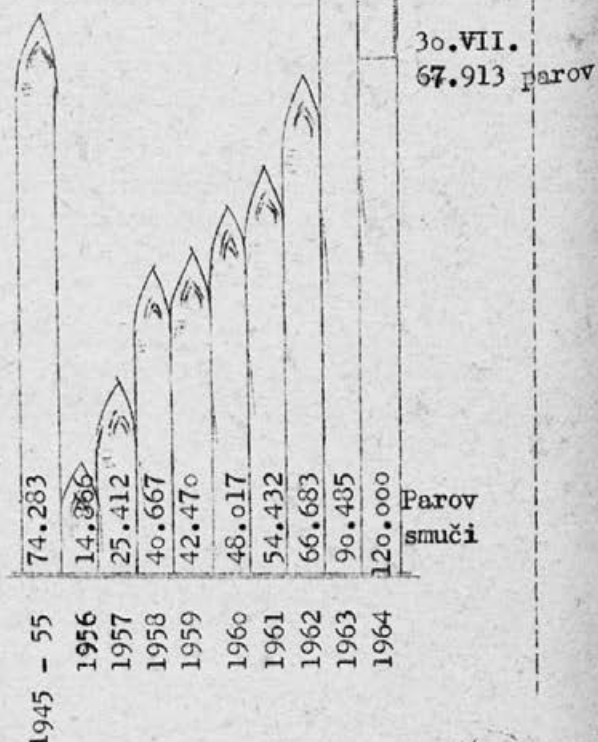
Norveška 3,200.000 prebivalcev
proda pa se letno 150.000 parov smučí.
Avstrija 7,000.000 prebivalcev
proda pa se letno 30.000 parov smučí.
Švica 5,200.000 prebivalcev
proda pa se letno 60.000 parov smučí.
Kanada 18,000.000 prebivalcev
proda pa se letno 60.000 parov smučí.
Jugosl. 18,000.000 prebivalcev
proda pa se letno 12.000 parov smučí.

Da je Elan obiskalo v letošnjem letu 164 tujih kupcev in dobaviteljev in to:

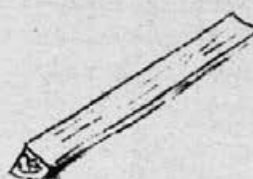
- 34 Nemcev
- 32 Avstrijcev
- 21 Italijanov
- 11 Švicarjev
- 6 Francozov
- 4 Američanov
- 3 Norvežani
- 3 Kanadčani
- 2 Angleža
- 2 Poljaka
- 1 Holanec
- 1 Turk
- 1 Šved
- 1 Libanonec

1,000.000 - ta smučka je bila izdelana, kot je bilo ugotovljeno z interpolacijo dne

25.V.

- "Morava" prosim!
- Kaj morava? Ali ne vidite, da je to vratarnica tovarne "Elan"!

 od polena

do smuči

in naša

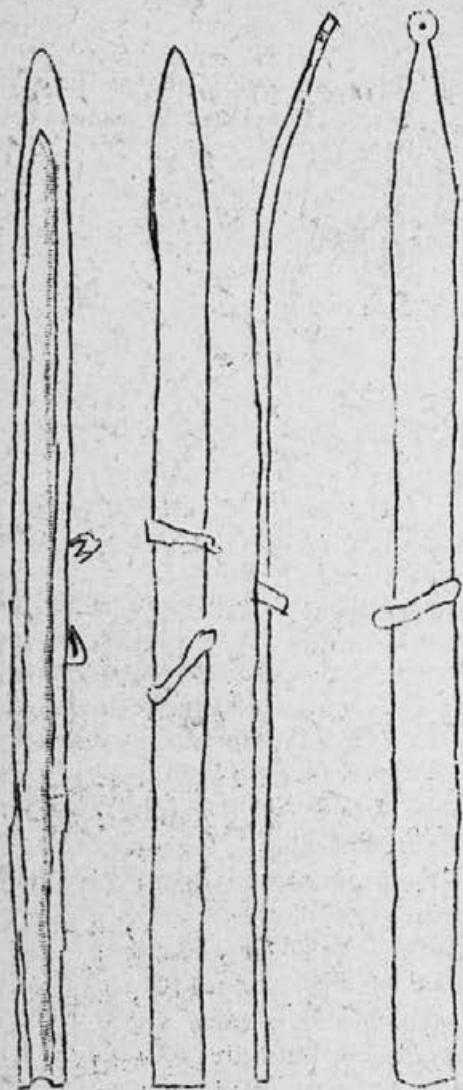
BLOŠKA TEORIJA

Les, ki so ga izbirali za smuči, je moral imeti razne ustrezne lastnosti. Predvsem me bil dober za smuči primeren cepilni les, ki je bil trd in nežilav (prust) ter je imel goste rasti ali letine (léitne, letne). Redkega lesa se je rad oprijemal sneg. Ni bilo dovolj, da je imel les goste rasti ali letine, le-te so morale tudi lepo ravno teči, torej niso smele biti zavite, ker so se sicer smuči iz takega lesa rade zvéžile. Dalje so izbirali les takšne vrste, ki ga je bilo lahko ukriviti. V ta namen je bil najprimernejši trd les, ki hitro raste, zakaj tak les je bil trdnjši, a hkrati prožnejši ulačen. Izvešine so dajali prednost staremu drevesu. Čim starejše je bilo drevo, tem gostejše rasti je imelo običajno in tem boljši je bil tak les za smuči. Stara bukev ima na primer goste rasti in je zato rajši drsela po snegu kakor pa mlada. Ponekod je bil bolj cenjen mlad les, največ zaradi tega, ker ga je bilo lažje klati in kriviti.

Že iz naših podatkov o smučeh v zbirkah EM v prejšnjem poglavju je razvidno, da so smuči na Bloški planoti in drugod izdelovali iz trdega lesa, od raznih vrst lesa pa najpogostejše iz bukovega lesa. O bukovem lesu nam tudi astno izročilo potrjuje, da je te vrste les starinski in da so ga že nekdanj radi uporabljali za smuči. Les iz stare bukve je bilo najlažje klati in ga tudi ukriviti (ugniti), in smuči iz takega

lesa so, kakor smo že malo poprej navedli, zelo dobro drsele po snegu. V hribih nad Bloško planoto (Zavrhu, Polšeče itd.) so imeli med drugim zlasti v čišlih mehkih brezov les, zakaj, tako pravijo v Zavrhu, smuči iz brezovega lesa so bile najboljše, ker so bile najtrdnjše, mimo tega pa mastne in so zategadelj najraje tekle po snegu. Brezov les najbolj drči. Tudi javorov les so jemali za ta namen. Ta les se je dobro krivil in smuči, izdelane iz tega lesa, so dobro drsele po snegu, toda bile so prekrhke in so se zato mde zlomile. Jesenov les je začel prevladovati šele v novjšem času. Cenili so ga zaradi gostih rasti in v veliki meri tudi zategadelj, ker so ga najbolje in najlažje ukrivili. Vendar so bile smuči iz jesenovega lesa pretežke in njegove rasti so se hitreje izrabile kakor bukove. Smuči so seveda izdelovali še iz raznih drugih vrst lesa. Tako je bil v ta namen dober češnjev les, dalje višnjev, makončen, brestov, hruškov, a tudi jelov, toda zelo poredko. Smučka palica je bila pečidel iz smrekovega ali leskovega lesa, jemali pa so zanjo ponekod tudi jelov, brestov ali jesenov les. Po starem so na splošno najraje uporabljali palico iz smrekove sešice. Tak palica je bila lahka, a hkrati močna.

Bukev ali katerokoli drugo drevo je bilo najboljše za smuči, če je bilo posekano med veliko in malo mašo, to

debla za suči najraje izbrali njegov spodnji del, prvi hlod od korenin naprej, odritek imenovan. Stari Bločanje so takole presojali drevo v tem pogledu: spodaj je ulačnò, pri vrhu pa krhkò. Pri obdelavi lesa za smuči so pazili, da je bil sprednji del smuči od vrhnjega dela odritka, zadnji del pa od njegovega spodnjega dela. V tem pogledu je bilo krivo raščnemu lesu ravno obratno, zakaj tak les je bil pogostoma iz krive bukove korenine.

Po starem so primerno dolgo drevesno deblo ali hlod (krcel) preklali čez sredo po dolgem ter nato iz obeh polovic stesali plohe za smuči. Če je bil drevesni hlod debelejši, so ga cepili proti arcu ali strženu tudi na četrtine oz. na osmine ali zgònte, potem pa iz vsakega zgonta stesali ploh. Če so tesali plohe iz cepljenih polovic, je bil v tem primeru les s kraja ali pri krajniku najboljši. Pri klanju lesa jim je rabila posebna sekira, zraven pa še bet in železna klanfca ali kajla po imenu kaluena, pri obtesovanju cepljenega lesa v ploh pa posebna široka tesarska sekira malarin ali žatlako. Obtesani ploh so nato obrezavali z erzivnikom toliko časa, dokler ni bila smuč izgotovljena, ali po bloško, dokler ni ploh dobil prave mere smuči. To delo so ponavadi opravljali na erzivnem stolu. Kdor pa tega stola ni imel, si je pomagal tako, da je en konec ploha namestil v kot, tam kjer se hušna klop stika z zidom, drugi konec pa je naslonil sebi na prsi in tako obrezoval les. Namesto rezilnika jim je rabil tudi oblič (oblč), ki pa o njem ustno izročilo potrjuje, da ga je po starem malokdo imel. Z rezilnikom ali obličem ali še s katerim drugim orodjem so posneli robove na zgornji plati smuči, primerno oblikovali krivino in podobno.

Kakor smo že navedli, je bil cepljen les najboljši za smuči. Dober pa je bil tudi žagani les, vendar še daleč ne tako kakor cepljeni. Starejši Bločanje pravijo iz svojega izkustva, da smuči iz žaganega lesa niso tako rade

je v času med 15. avgustom in 8. sept.. V tem času posekani les je bil po mnenju Bločanov najlažji, se je najbolje krivil, a tudi trden je bil. V decembru posekani les je bil sicer najtrdnjši, toda smuči iz lesa, posekanega v tem času, so bile pretežke. Za marsikoga pa je bilo brez vsakega pomena vprašanje, kdaj naj-se les za smuči poseka.

Prav po starem, marsikje tudi še v novejšem času, so radi poiskali za smuči v gozdu krivo ali krevljasto raščeno bukovo drevo, krevlo, ki navadno raste v bregu. Takšen ukrivljenu les je bil za radi tega primeren za smuči, ker ga ni bilo treba še posebej kriviti, pa tudi krivina iz krivo raščnega lesa je bila najtrdnjša in najstanovitnejša ter se ni nikoli zravnila.

Sicer pa so od posekanega drevesnega

drsele po snegu kakor iz cepljenega. Po žaganem lesu so začeli v večji meri posegati šele kasneje, in to predvsem v tistih krajih, kjer so obratovale žage ali pa so bile le-te kje v bližini na sosednjih ozemljih. Večidel so si kar na žagi dali urezati primerno velike žaganice iz bukovih plohov, ki so jih nato obrezali ali pooblali. Nekateri so tudi doma kar sami prižagali les s tako imenovano podložno žago. Pri tem so morali paziti, da niso žagali čez les, to se pravi, žagati je bilo treba točno vzdolž letin. Žagani les je bil za smuči boljši pri krajnikih, kakor od srca.

Po obdelavi lesa za smuči je prišlo na vrsto naslednje opravilo: krivljenje smuči. Pri tem opravilu so ravnali takole: najprej so omehčali sprednja dela smuči, da sta bila prožna, vlažna, uganljiva, skratka sposobna za krivljenje, zatem so ju šele ukrivili.

Smuči so omehčavali na razne načine: s parjenjem v gnoju, v segreti ali kurjeni peči, na ognju in neposled tudi v vreli vodi. Najpreprostejši način parjenja lesa je bil po starem parjenje v gnoju. V tem primeru so smuči ssprednjima koncem na zakopali ali potaknili v vroč gnoj na dvorišču, kjer so jih pustili le do 14 dni. V tem času je gnojna kislina dovolj omehčala les za krivljenje. Taka v gnoju sparjena krivina pa ni bila ravno naj - boljša. Po krajši uporabi se je rača zravnila. - Parjenje smuči na ognju ali v segreti oziroma kurjeni peči je prav tako zelo staro. Pesneti ga moramo že iz poročila, ki ga je leta 1845 objavil Podgrivarski - Bevk v Novicah. Zadevno mesto se v tem poročilu glasi takole: Sprednji konec šmečev...je nekoliko zakrivljen, kar se lahko naredi, če se v to rabo odločena in gladko razoblana deska pri ognju ogreje in umetno zakrivi.

kadri

Stanje delovne sile na dan 1.7. 1964

Podjetje:

V rednem delovnem razmerju :

moških	254
žensk	244
SKUPAJ	498

V začasnem delovnem razmerju:

moških	5
žensk	5
SKUPAJ	10
vajenci	3 moški

Inštitut

V rednem delovnem razmerju :

moških	11
žensk	2
SKUPAJ	13

Obrat družbene prehrane

V rednem delovnem razmerju

žensk	6
SKUPAJ	6

Stanje delovne sile na dan 31. 7. 1964

Podjetje

V rednem delovnem razmerju:

moških	253
žensk	244
SKUPAJ	497

V začasnem delovnem razmerju:

moških	5
žensk	5
SKUPAJ	10
vajenci	1 moški

Inštitut

V rednem delovnem razmerju:

moških	11
žensk	2
SKUPAJ	13

Obrat družbene prehrane

V rednem delovnem razmerju:

žensk	6
SKUPAJ	6

GIBANJE DELOVNE SILE

V juliju so se zaposlili v podjetju:
ŠKOPIC HELENA- ekonomski tehnik v knji-
govodstvu,

OVSENIK SILVO - ključavničar, dosedaj vajenec v obratu vzdrževanja,

RESMAN JANKO - kov. strugar, dosedaj vajenec v obratu vzdrževanja,

JANC ALOJZ - ključavničar v kovinskem obratu

Novim članom kolektiva ŽELIMO MNOGO USPEHOV IN ZADOVOLJSTVA pri izvrševanju njihovih nalog !

V juliju so o d š l i iz podjetja :

PAPLER Anton - vratar - po samem zakonu, zaradi invalidske upokojitve,

KOROŠEC Stanislav - gasilec - po sporazumu,

KOSMAČ Janez - sedlar - na lastno željo pred potekom odpovednega roka,

GRACNER Marija-snažilka - po samem zakonu, zaradi invalidske upokojitve,

PODOBNIK Jože - mizar - po sporazumu, na lastno željo.

= P O R O K E =

Poročili so se :

JANŠA Marta - pomočnik vodje finančnega knjigovodstva in

ŠVAB Valentin - mojster v splošno-lesnem obratu.

Č E S T I T A M O

in želimo mnogo sreče na novi življenjski poti.

= R O J S T V A =

Rodili so se :

Škofic Florjanu - deček

Rezar Jožetu - deček

Dintarič Marjeti - deček

Kovačević Kristini - deklica

preventivni sklad in

REKREACIJA

Bojan Zaje

V letu 1961 in 1962 je pri Zavodu za socialno zavarovanje obstojal preventivni sklad, s katerim je bilo omogočeno tudi našim delavcem, ki so zdravstveno ali socialno ogroženi, da pridejo do cenenege in zdravju potrebnega letnega oddiha.

V letu 1963, kakor tudi verjetno v prihodnjih letih ta sklad ne bo več obstojal, predvsem zaradi velikih finančnih izdatkov Komunalnega zavoda za soc. zavarovanje, obstoja pa možnost, da se koristi sklad, ki je ostal našemu podjetju kot refundacija Komun. zavoda SZ za bolovanje in nesreče pri delu. Tako je v letu 1963 v podjetju ostalo 835.000.- din, ki so namenjeni predvsem za preventivne namene oziroma za kritje izdatkov za bolovanje in nesreče pri delu.

Z ozirom da so zdravstveno in socialno ogroženi delavci lahko finančno ugodnejše koristili letni oddih, je komisija za HTV predlagala upravnemu odboru podjetja, da se 20 našim delavcem omogoči koriščenje tega sklada v zdravstveno-preventivne namene, to je brezplačno letovanje na morju ali v planinah z ozirom na zdravstveno stanje delavca.

Če upoštevamo dotacije sindikalne podružnice, ki jo dobi vsak član kolektiva, če koristi letni dopust za rekreacijo, so izdatki za letovanje 20 oseb znašali din 354.000.- ali 17.700.- din na osebo.

HTV komisija je pri izbiri kandidatov upoštevala vse kriterije, vendar pa se moramo zavedati, da je kljub sodelovanju sindikalne podružnice in zdravstvenih služb v podjetju težko med 500 delavci dobiti res tiste, ki so najbolj potrebni oddiha iz socialnih ali zdravstvenih razlogov. Prepričani smo, da bodo ta sredstva na razpolago še v prihodnjih letih, s tem bo dana možnost predvsem neposrednemu proizvajalcu za tako rekreacijo, koristno njegovemu zdravju.

zabeleženo ob

R

V sedlarski delavnici nekaj škriplje .
Organizacija, norme, nadurno delo, odnosi !
Kaj je na stvari ?

O

Ali vhodna kontrola reprodukcijskega materiala
včasih zaostaja za normalnimi reklamacijskimi
roki ?

B

- Dur- al palice, bonding film, vijaki itd..

U

Dosti je govora o pomanjkanju materiala na doma-
čem trgu. Predvsem železnih profilov, kar nega -
tivno vpliva na našo proizvodnjo.

Analiza tega v eni izmed naslednjih številčk nebi
bila odveč !

!

Elan raste, gradi in se veča.

Kakšna je perspektiva podjetja po dograditvi
hale B ?

Ropot ekshevstorjev iz obratov je v zgornjih pi-
sarnah oglušujoč, da se je težko sporazumevati
medsebojno kaj šele telefonično. Kratkoterminalno moti
delo !

Kako to izboljšati ?

Konstrukcija je idealno rešila problem ventilaci-
je pri kopirnem stroju z odvodom amoniaka kar na
hodnik.

BREZ BESED

- Mi boš zrihtal drva?
- Nemogoče, vse predelamo v smučke.

- Rada bi vedela kedaj se pogovorimo o negativnih pojavih.
- Po sestanku.

- Dobro bi bilo popaziti na blagajnika včeraj sem ga videl kupovati teletino brez kosti.

- Kaj?! Nikamor ne gremo, zakaj pa plačujemo naročnino.

BELE NOČI - sovjet.barvni film

25. VIII. 1964 - torek ob 20 uri

26. VIII. 1964 - sreda ob 18 in 20 uri

ZADNJI MRK - amer.vestern barvni

27. VIII. 1964 - četrtek ob 20 uri

28. VIII. 1964 - petek ob 18 uri

29. VIII. 1964 - sobota ob 20 uri

30. VIII. 1964 - nedelja ob 16 in 20 uri

ČRNA KRONIKA - špan.argent.CS

28. VIII. 1964 - petek ob 20 uri

30. VIII. 1964 - nedelja ob 18 uri

31. VIII. 1964 ponedeljek " 20 uri

V SVETU KOMEDIJE - ameriški film

1. IX. 1964 - torek ob 20 uri

2. IX. 1964 - sreda ob 18 in 20 uri

KLUB MLADIH - angl.zabav.glazb.barv.CS

3. IX. 1964 - četrtek ob 20 uri

4. IX. 1964 - petek ob 20 uri

6. IX. 1964 - nedelja ob 16 in 20 uri

15. IX. 1964 - torek ob 20 uri

16. IX. 1964 - sreda ob 18 in 20 uri

==+==+==+==

REŠITEV TRIČANKE IZ prejšnje številke :

Vodrovno: 1. april, 6. prenos, 12. sre-
nja, 14. krutost, 15. kopa, 16. sel, 18.
meter, 19. Ema, 20. strok, 22. raba, 23.
te, 24. korobač, 26. en, 27. torba, 29.
ulomek, 32. bor, 33. KK, 34. hrt, 35. Ne-
vada, 37. kaval, 39. so, 40. tombola,
42. EK, 44. trma, 47. Mirko, 48. sto,
49. omela, 51. oko, 52. tank, 53. jata-
gan, 55. turnir, 57. ananas, 58. Onaka.

Žrebala sta Škofic Janez in Alenka.

I. nagrada - Kosel Anton

II. nagrada - Škofic Lenka

VODORAVNO: prostor, kjer se ustavljajo prom. vozila, 3. vrsta pokrivala, 14. preostala količine, 15. glav. mesto Turčije, 16. drobci nesnage, 17. izumrla vrsta goveda, 19. veliko alžir. pristan., 20. eksgloz. telo, 21. nekdanji najmanjši kovan denar, 23. žival, ki živi pod zemljo, 24. števnik, 25. vrsta klobase, 27. medmet, 28. oblika rastlin. stebela, 29. oče, 30. kratka za "Ljudska pravica", 32. izdelki iz zlata, 35. igl. drevo, 36. življ. tekoč., 38. korobač, 39. čepice, 40. ime slov. pisat. lurnika, 42. letoviško mesto pri Opatiji, 43. park, 44. majhen obad, brencelj, 46. obrekovanje, 48. shramba za avtomobile, 49. letopis, zbornik.

NAVPIČNO: 1. roganje, norčevanje, 2. osminski del, 3. zid, 4. ljubkoval. im. za očeta, 5. ljubkoval. žen. ime, 6. oblika pomož. glagola, 7. delovna skupina, 8. skupina potnikov v puščavi, 9. začetnici po vojni umrle slov. peshice, 10. organ vida, 11. ladjica, čoln, 12. popravljalec ur, 13. znamenit nemški idealistič. filozof (Immanuel), 18. reka na Hrvaškem in v Bosni, 21. ženska iste starosti, 22. ime ameriške film. igralk. Hayworth, 25. žabja okončina, 26. znak za kalcij, 28. okrajšava za "tega leta", 30. orodje za odmetavanje, 31. premor, počitek, 32. obrtnik gradbene stroke, 33. kratka za Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljani, 34. Odisejeva domovina, 35. živalska zgodba, 36. geometrijski lik brez oglišč, 37. uporabljanje, 39. pijača, ki jo pijemo samo ali pa z dodatkom mleka, 41. pesem hvalnica, 43. mutast, 45. drugi samoglasnik in zadnji soglasnik v abecedi, 47. enaki črki.

Ne brusi pri nezaščitenih brusilnih strojih!

Tudi najmanjša okvara na stroju lahko povzroči obratno nezgodo!

Spolzka tla in nered povzročata nevarne padce!

Ali si se prepričal, če so pogonska zobata kolesa dovolj zavarovana!

Krožna žaga brez cepilnega klina je za posluževavce nevarna!

V lakirnici je zrak nasičen s topili, zato je nevarnost požara velika!

Javi takoj elektro-oddelku vsako najmanjšo poškodbo na napeljavi, varovavkah, stikalih itd.

Roka je nenadomestljiva - zavarujmo jo pri delu!

Pri vsaki najmanjši nezgodi poišči prvo pomoč - odprta rana je nevarna!

Prehodi morajo biti vedno prosti!